

POSTNÍ DOBA – PROMĚNA SRDCE

Námět pro postní dobu s dětmi v roce 2014

Postní doba je příležitostí k opětovné proměně srdce. Naše obrácení se v životě neuskutečňuje jen jednou, ale je to proces, který se stále opakuje. Nelze ho omezovat jen na postní dobu, ovšem postní doba je obzvláště vhodným obdobím k tomu, abychom Bohu dovolili vstoupit do našeho života, do našeho srdce, a nechali se jím proměnit.

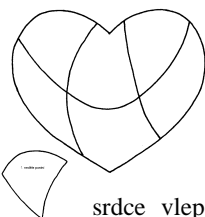
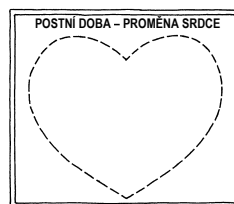
Cíl: Smyslem tohoto námětu je prožít ve farnosti při bohoslužbách pro rodiče a děti postní dobu jako cestu proměny srdce. Božím působením a naší snahou se má naše srdce proměnit, aby dokázalo více milovat. V přiměřeně modifikované podobě lze námět použít i v rodinách.

Základní motiv: SRDCE

„Stvoř mi čisté srdce, Bože! Obnov ve mně ducha vytrvalosti“ (Žl 50). „Odstráním z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa, aby se řídili mými nařízenými; budu jejich Bohem a oni budou mým lidem“ (srov. Ez 11,19-20).

Pomůcky a způsob provedení:

Na velkou nástěnku nakreslíme obrys srdce. Můžeme použít například polystyrenovou desku obalenou balicím papírem nebo látkou. Nad srdce umístíme nápis *Postní doba – proměna srdce*. Dále z kartonu nebo z lepenky vystříhneme (příp. vyřízneme) stejné srdce jako je obrys na nástěnce a rozdělíme je na šest částí. Každou postní neděli pak přidáme na nástěnku do

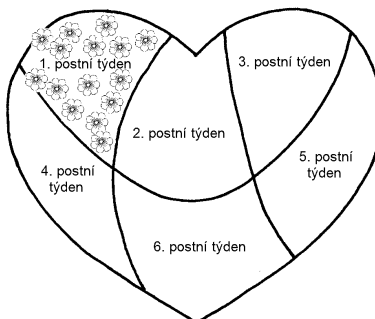

připraveného obrysu jeden z šesti dílů srdce. Může ho tam umístit kněz nebo katecheta za pomoci dětí na začátku promluvy, v níž kazatel připomene, kolikátou postní nedělí slavíme, který týden je před námi a o čem jsme slyšeli v evangeliu. Zároveň ukáže symbolický předmět (viz návrhy dále), který nám dané evangelium připomíná, a umístí ho do blízkosti nástěnky se srdcem (např. na připravený stolec). Po mši svaté budou děti do příslušného dílu

srdce vlepovat nebo připichovat (pomocí špendlíků s barevnou hlavičkou) papírová kvítečka. Květů bude během postní doby přibývat, takže o Velikonocích budeme mít před očima srdce celé a rozkvetlé. Po celou dobu mu v kostele vyhradíme vhodné místo.

Papírové kvítečky mohou být připraveny předem. V tom případě je přítomné děti dostanou hned po mši svaté a umístí je do papírového srdce jako výraz své ochoty „pracovat“ na proměně srdce. Druhá varianta je, že si kvítečky děti připraví doma a přinesou je jako výsledek své snahy. Kněz či katecheta se předem rozhodne, jaký způsob ve farnosti zvolí.

V každém případě je možno kvítečky vložit do košíčku a děti je při mši svaté přinesou v obětním průvodu. V případě druhé varianty, kdy si kvítečky děti připravují doma, to lze uskutečnit až od druhého setkání.

Kartičky pro každý postní týden (s obrázkem, úkolem, kvítečkem a modlitbou) dostávají děti po mši svaté (v neděli nebo ve všední den při „dětské“ – podle toho, kdy se tento projekt ve farnosti realizuje). Úkol v kartičce si děti mohou doma s pomocí rodičů zkonkretizovat a konkrétní znění pro vlastní situaci si poznamenat na zadní stranu kartičky.

Pro každou postní neděli tedy potřebujeme (kromě základní nástěnky s nadpisem):

- jeden díl srdce s označením týdne, např. 1. postní týden;
 - symbolický předmět připomínající evangelium (možnost využít při promluvě);
 - kartičky pro děti na doma;
 - dostatečný počet kvítečků pro děti (v případě, že se dětem rozdávají rovnou po mši).
- Veškeré potřebné materiály jsou ke stažení na <<http://brno.biskupstvi.cz/kc/postnidoba.html>>.

Postup:

Při první společné katechezi na začátku postní doby (o 1. postní neděli nebo před ní) kněz/katecheta dětem vysvětlí, oč nám v postní době půjde, co budeme dělat a jaký to má smysl. Pro jednotlivé neděle nabízíme následující animace, které můžete libovolně přizpůsobit svým podmínkám.

1. neděle postní

Evangelium: Ježíšovo pokušení (Mt 4,1-11)

Symbolický předmět: kámen a písek (na misce) – symbol pouště a pokušení, které na nás může doléhat

Téma: Pán Ježíš odešel na poušť a tam se čtyřicet dní postil a modlil. Když k němu přišel ďábel a pokoušel ho, Ježíš pokušení odolal a nepodleh mu (na rozdíl od prvňáků, jak jsme to slyšeli v 1. čtení). Jak se Ježíš připravoval na boj s pokušením? Modlitbou a postem. Nespolehal se na své síly, ale zcela důvěřoval svému nebeskému Otci. I nám modlitba a půst dávají sílu, abychom se učili pokušení přemáhat.

Úkol: Zamyslet se nad tím, co je pro mne pokušením, co je pro mne „kamenem“, o který klopýtám? Co dělám a neměl/a bych? Pokusím se pokušení překonávat.

Modlitba: Pane Ježíši, tys překonal velká pokušení. Dej mi sílu, abych i já každý den dokázal/a bojovat s pokušeními.

2. neděle postní

Evangelium: Ježíšovo proměnění (Mt 17,1-9)

Symbolický předmět: Nový zákon (Bible) – symbol Ježíšových slov, kterým máme naslouchat

Téma: Pán Ježíš vystoupil na horu (podle tradice na horu Tábor) a vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana, aby se tam o samotě modlili. Najednou „Ježíšova tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. Ozval se hlas: ‚To je můj milovaný Syn...; toho poslouchejte!‘“ – Poslouchat a poznávat Ježíše můžeme například z Písma svatého – z evangelia, které nám ukazuje, jak Ježíš mluvil, smýšlel a jednal. Poslouchat Pána Ježíše můžeme také v modlitbě.

Úkol: Každý večer si přečíst krátký úryvek z evangelia (nejlépe společně v rodině). Pak Pánu Ježíši povyprávět, co jsem prožil/a pěkného, a poprosit ho o odpuštění vin.

Modlitba: Pane Ježíši, nauč mě naslouchat tvým slovům v Písmu svatém. Nauč mne modlit se tak, aby modlitba proměňovala mé srdce.

3. neděle postní

Evangelium: Setkání se Samaritánkou (Jan 4,5-42)

Symbolický předmět: skleněný džbán s vodou – symbol daru křtu a symbol Boží lásky, která je pro každého člověka jako „živá voda“

Téma: Ježíš se setkal se samařskou ženou u studny. Samaritánka se velmi divila, když se s ní dal Ježíš do řeči. Tenkrát v tom kraji nebylo obvyklé, že by muži mluvili s cizími ženami. A navíc Židé a Samaritáni žili v nepřátelství. Tento Žid – Ježíš – ji oslovil a dokonce jí řekl, že jí dá „živou vodu“, takže už nebude nikdy žíznit. Když jí pak „řekl všechno, co v životě udělala“, uvěřila, že on je ten slíbený Mesiáš, na kterého čekají. Hned nechala džbán a běžela do vesnice. Díky ní pak v něho uvěřilo mnoho dalších lidí.

Voda je pro nás důležitým symbolem. Připomíná nám například náš křest. Bez vody není žádný život. V některých krajích je voda velkou vzácností a musí se s ní šetřit. Zažily jste děti někdy žízeň? Možná trochu. V životě však může existovat i jiná žízeň – po lásce, po štěstí, po smyslu života, po přátelství, po míru... Ježíš může utišit každou žízeň, protože je Boží Syn a na každém člověku mu záleží.

Úkol: Zjistit, kdy a kde jsem byl/a pokřtěn/a. Všimnout si, na co všechno je v každodenním životě potřeba voda, a neplýtvat jí, protože mít vodu není samozřejmost.

Modlitba: Pane Ježíši, děkuji ti za to, že jsem pokřtěn/a a patřím do rodiny Božích dětí. Dej, ať nezapomínám, že přátelství s tebou je jako živá voda pro moji duši a můj život.

4. neděle postní

Evangelium: Uzdravení slepého (Jan 9,1-41)

Symbolický předmět: svíce – symbol světla, které očím umožňuje vidět, i symbol světla víry

Téma: Ježíš uzdravil člověka slepého od narození. Uzdravil nejen jeho zrak, ale dal mu i světlo víry. Slepota je hrozná věc, i když je mnoho pomůcek, které mohou slepčům usnadnit život, např. Braillovo písmo. Existuje však ještě jiná slepota – slepota srdce. Tou trpí lidé, kteří mají dobré oči, a přesto nevidí lidi kolem sebe. Vidí jen sebe a své zájmy, na druhých nepozorují nic dobrého, jen jejich chyby...

Úkol: Poděkovat Bohu za dar zraku. Snažit se vidět, co kdo potřebuje, a nabídnout pomoc. Tak se učit „vidět srdcem“.

Modlitba: Pane Ježíši, děkuji ti za dar zraku. Prosím tě, ať dokážu vidět také srdcem, ať si všímám, co kdo potřebuje, a umím druhým pomoci.

5. neděle postní

Evangelium: Vzkříšení Lazara (Jan 11,1-45)

Symbolický předmět: obvazy (pruhy plátna) – symbol zmrtvýchvstání a nového života

Téma: Ježíš plakal nad hrobem svého přítele Lazara. Vidíme, že byl nejen Božím Synem, ale i opravdovým člověkem, který prožíval radost a smutek stejně jako my. Potom se Ježíš obrátil v modlitbě k nebeskému Otci a Lazara vzkřísil. Lazar vyšel z hrobu

ovázán na nohou i na rukou pruhy plátna. Ježíš řekl: „Rozvažte ho a nechte odejít!“ Mnoho lidí, kteří viděli, co Ježíš udělal, v něj uvěřilo.

Ježíš nejen uzdravuje nemocné a pomáhá ztrápeným, ale dokonce vrací život. On je Pánem nad životem a nad smrtí. Ježíš řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ A potvrdil to svým zmrtvýchvstáním. My už víme, že náš život smrtí neskončí a spolu s Kristem vstaneme k věčnému životu. To je radostná zpráva pro každého. Přivlastnit si je však může jen ten, kdo věří.

Úkol: Najít v okolí svého bydliště nějaký symbol víry (kříž, Boží muka, kapličku apod.). U tohoto symbolu poděkovat Bohu (nahlas nebo v duchu) za dar víry.

Modlitba: Pane Ježíši, děkuji ti za dar víry a za tvá slova, že každý, kdo v tebe věří, nemře navěky.

Květná neděle:

Evangelium: Ježíšův vjezd do Jeruzaléma (*Mt 21,1-11; pašije: Mt 26,14-27,66*)

Symbolický předmět: „královská koruna“ (napodobenina z papíru) a trnová koruna nebo větvička – symboly různých představ o králi

Téma: Květná neděle je připomínkou Ježíšova vjezdu do Jeruzaléma a toho, co potom následovalo. Lidé vítali Ježíše jako svého krále a provolávali mu slávu (ukázat „královskou korunu“). Ale o něco později volali na Piláta: „Ukřižuj ho!“ (ukázat trnovou korunu nebo trnovou větvičku). Lidé si představovali jiného krále, ne toho, který přijímá utrpení. Chtěli mít krále podle své představy, podle svého obrazu.

I nám lidem by se mohlo stát, že chceme mít Boha podle svého obrazu – Boha, který splní všechna naše přání, Boha, který nedopustí žádnou bolest, Boha, který zatočí s těmi, kdo v něj nevěří... atd. Ale Bůh sám v osobě Ježíše Krista je jiný. Bere na sebe lidské utrpení, aby nám ukázal, že i v utrpení je nám Bůh blízko a že smrt v životě nemá poslední slovo.

Úkol: Přinést domů větvičku z bohoslužby Květné neděle a umístit ji např. za kříž na zdi. Dobře prožít Svatý týden a Velikonoce.

Modlitba: Pane Ježíši, děkuji ti za to, že jsi na sebe vzal utrpení a smrt, abys nás hříšné zachránil. Buď vždycky mým králem, i kdyby tebou a tvou církví druzí pohrdali.

Návod na výrobu kvítečků, které budou vypadat „plasticky“:

Pokud si děti připravují kvítečky samy, vybarví a vystříhnou si to, které mají v kartičce na doma. Jestliže spolupracovníci (např. mládež) připraví kvítečky pro děti předem hromadně, pak lze využít následujícího návodu:

